

Vrijheid beperkende interventies

Informatie voor familie van een patiënt waarvan de bewegingsvrijheid beperkt wordt

Inleiding

Bij uw naaste zijn of worden maatregelen genomen om de bewegingsvrijheid te beperken. De hulpverleners noemen dit vrijheid beperkende interventies (VBI) en in ons ziekenhuis zijn hierover afspraken gemaakt, onder andere in het protocol 'Beschermdende maatregelen'. Deze folder geeft algemene informatie over de mogelijke redenen, waarom bij uw naaste deze interventies worden toegepast.

Wat is een vrijheid beperkende interventie?

Dit zijn middelen of maatregelen die toegepast worden om bijvoorbeeld de patiënt te behoeden voor lichamelijk letsel, zonder dat de patiënt hiervoor bewuste toestemming heeft gegeven. Er zijn diverse vormen van vrijheid beperking:

- fixeren: met of zonder toestemming beperken van een patiënt in zijn bewegingsmogelijkheden. Dit kan op mechanische wijze, bijvoorbeeld door het plaatsen van bedhekken, een onrustband, pols- en enkelbanden, veiligheidswanten, stoelfixatie of een tafelblad;
- gebruik van Tentbed: een speciaal bed waarbij het gehele bed omgeven is door een tent;
- Optiscan en Topscan: toepassen van draadloze bewegingssensoren die signaleren wanneer de patiënt uit bed/kamer komt (beweegt);
- gebruik van camera's: worden onder andere gebruikt op de Intensive Care, Neonatologie, Hartbewaking;
- gedwongen toediening van vocht, voeding en / of geneesmiddelen.

Waarom wordt een maatregel toegepast?

Het gebruik van maatregelen bij een patiënt kan verschillende oorzaken hebben:

- veiligheid voor zichzelf. De patiënt is een gevaar voor zichzelf, omdat hij/zij bijvoorbeeld niet goed kan lopen en risico heeft om te vallen of telkens weg wil lopen en kan verdwalen.
- het gedrag van de patiënt belemmert zijn herstel; De patiënt neigt er bijvoorbeeld toe om het infuus en/of katheter eruit te trekken.
- veiligheid voor zijn omgeving. De patiënt gedraagt zich bijvoorbeeld agressief tegenover anderen of materiaal.

Voordat er wordt overgegaan tot vrijheid beperkende maatregelen, wordt er altijd eerst naar minder ingrijpende alternatieven gekeken. De verpleegkundige kan hierbij de hulp inroepen van gespecialiseerde verpleegkundigen vanuit het VBI-expertteam (voorheen CPV).

Indien er geen alternatieve mogelijkheden zijn, overlegt de verpleegkundige met de arts. De arts geeft toestemming voor de vrijheid beperkende maatregel. De familie van de patiënt wordt daarvan op de hoogte gesteld. Als zich een noodsituatie voordoet, vindt het overleg tussen de arts en de verpleegkundige achteraf plaats. Ook de familie van de patiënt wordt dan op een later tijdstip ingelicht. Van een noodsituatie is sprake als een patiënt een direct gevaar vormt voor zichzelf of zijn omgeving en het gevaar niet op een andere wijze af te wenden is.

Het besluit om de maatregel toe te passen, is dus zorgvuldig genomen.

Hoe wordt een maatregel toegepast?

VBI wordt toegepast volgens een vaste procedure. De verpleegkundige vertelt de patiënt waarom de maatregel wordt toegepast en wat de verpleegkundige doet. Ook als de patiënt niet lijkt te begrijpen wat er gezegd wordt, wordt dit toch verteld. Dit gebeurt in eenvoudige woorden en zinnen.

Dagelijks wordt het gebruik van de maatregel beoordeeld en overwogen of deze nog noodzakelijk is. Het gebruik van de maatregel wordt elke dag geregistreerd in het patiëntendossier.

* Daar waar in de folder 'hij / hem' staat, kan ook 'zij / haar' gelezen worden en andersom.

Risico's en controles

Doordat de patiënt beperkt is in zijn bewegingsvrijheid, is het van belang een aantal risico's te beperken.

Zo wordt er extra aandacht besteed aan:

- het voorkomen van verwondingen;
- het voorkomen van decubitus (doorligwonden);
- voldoende opname van vocht en voeding. Op vocht- en voedingslijsten wordt genoteerd hoeveel vocht en voeding de patiënt binnenkrijgt**;
- uitscheiding van urine en ontlasting. De uitscheiding wordt geregistreerd**;
- huidverzorging. Ieder uur wordt gecontroleerd of het fixatiemateriaal goed zit en of de patiënt een ontspannen houding kan aannemen. Indien nodig wordt de patiënt geholpen met eten, naar het toilet gaan, lopen en algemene dagelijkse levensverrichtingen. De verpleegkundige inspecteert de huid op druk- of schaafplekken en zorgt dat de patiënt regelmatig een andere houding aanneemt.

Familie

Vrijheidsbeperking van een naaste kan voor u een emotionele gebeurtenis zijn. Wij doen alles om te voorkomen dat dit noodzakelijk is. Het liefst samen met u. Het is belangrijk dat u weet waarom bepaalde maatregelen worden toegepast en wat deze betekenen. De verpleegkundige heeft hierover regelmatig contact met u. Samen met de verpleegkundige kunt u kijken hoe de patiënt reageert op bezoek. Doet het de patiënt goed om bezoek te krijgen, (door bijvoorbeeld geruststelling/herkenning) of geeft het teveel drukke prikkels, waardoor de patiënt meer onrustig wordt? Bespreek dit alstublieft met de verpleegkundige.

Tenslotte

Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de behandelend arts of verpleegkundige dan om nadere uitleg.

** Op indicatie.